5
Initiatiefvoorstel Opheffing strafrechtelijke immuniteiten

Aan de orde is **de stemming** in verband met het Voorstel van wet **van de leden Recourt, Oskam en Segers tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering in verband met het opheffen van de strafrechtelijke immuniteiten van publiekrechtelijke rechtspersonen en hun leidinggevers (30538)**.

(Zie vergadering van 27 oktober 2015.)

De **voorzitter**:
Ik heet de heren Recourt en Oskam en de minister van Veiligheid en Justitie, die namens de regering bij de stemmingen aanwezig is, van harte welkom in de Eerste Kamer. Ik heb begrepen dat de heer Segers vanwege zijn nieuwe functie elders opgehouden wordt, en dat is heel begrijpelijk.

Hebben alle leden de presentielijst getekend? Van de heer Swagerman weet ik zeker dat hij het gedaan heeft. Maar van alle anderen nu ook.

Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

☐

Mevrouw **Van Bijsterveld** (CDA):
Voorzitter. Twee weken geleden hebben wij een heel goed debat gevoerd over dit wetsvoorstel. Alle argumenten voor en tegen zijn de revue gepasseerd en hebben ruimschoots aandacht gehad. Mijn fractie heeft deze argumenten zorgvuldig gewogen en de conclusie van mijn fractie is dat de argumenten tegen zwaarder wegen dan de argumenten voor. Mijn fractie zal daarom tegen het voorstel stemmen.

☐

De heer **Ruers** (SP):
Mevrouw de voorzitter. Naar de mening van de SP-fractie levert het voorliggende wetsvoorstel een belangrijke bijdrage aan het verbeteren van de democratische rechtsstaat. Een moderne democratische overheid kan het zich naar onze mening niet langer permitteren om, waar de overheid haar burgers strafrechtelijk vervolgt, zichzelf een vrijbrief te geven. Dat sommige partijen er niettemin voor kiezen om de bestaande strafrechtelijke ongelijkheid te handhaven met een beroep op het primaat van de politiek-bestuurlijke verantwoording acht de SP-fractie onbegrijpelijk. De ervaring heeft ons immers geleerd dat de politiek-bestuurlijke verantwoording onder omstandigheden tekort kan schieten terwijl de noodzakelijke strafrechtelijke sanctie ontbreekt. Een overheid die zichzelf strafrechtelijk bij voorraad vrijpleit, accepteert de schending van normen en laat strafbare feiten onbestraft die in onze samenleving niet onbestraft horen te blijven. Aan die situatie dient wat onze fractie betreft een einde te komen. Daarom steunen wij het wetsvoorstel.

☐

De heer **Ten Hoeve** (OSF):
Voorzitter. De strafrechtelijke immuniteit van overheden is lang niet absoluut. Binnen het Nederlandse recht, via jurisprudentie en op grond van het EVRM, kunnen ernstige gevallen strafrechtelijk vervolgd worden. Wat dan resteert, zijn vooral politiek-bestuurlijke beslissingen waarvoor het strafrecht niet echt gemaakt is. Ook de inconsequentie van de overheid die zichzelf moet vervolgen, leidt ertoe dat we niet te veel van dit strafrechtelijke middel gebruik moeten willen maken. Ik zal dus tegenstemmen.

☐

Mevrouw **Bikker** (ChristenUnie):
Voorzitter. Kenmerkend voor de rechtsstaat is dat degene die de regels stelt, zich ook volgens die regels heeft te gedragen. In het merendeel van de gevallen gaat dat in Nederland goed en voorziet, indien de overheid betrokken is, het democratisch proces in herstel. Slechts voor een klein aantal ernstige incidenten kan nu geen gerechtigheid geschieden. Daarmee lijkt de overheid aan het recht te ontkomen. Dit wetsvoorstel wil dat gat dichten. De fractie van de ChristenUnie steunt dat uitgangspunt, maar heeft ook stevige twijfels geuit over de bijkomende gevolgen van de opheffing van de strafrechtelijke immuniteit van de overheid. Veel draait daarbij om verwachtingen en inschattingen. De indieners hebben ten aanzien van het nut en de gevolgen voor de ambtelijke cultuur de fractie van de ChristenUnie kunnen overtuigen. Op andere punten zijn toezeggingen gedaan om ze te betrekken bij de evaluatie. Hoewel daarmee nog steeds niet alle aarzelingen zijn weggenomen, wil mijn fractie dit wetsvoorstel het voordeel van de twijfel geven en zullen wij voorstemmen.

☐

De heer **Schouwenaar** (VVD):
Mevrouw de voorzitter. Het klinkt rechtvaardig en sympathiek: de overheid staat niet boven de strafwet; maar op het tweede gezicht zien wij het staatsrecht, dat voorziet in een politieke, democratische verantwoording. Voor de strafrechter verschijnen regelmatig individuele overheidsdienaren die over de schreef zijn gegaan. De civiele rechter verplicht tot schadevergoeding, ook de overheid. De bestuursrechter toetst de rechtmatigheid van overheidshandelen. Die stelsels werken goed en snel. Daarom vindt mijn fractie het niet nodig dat de overheid als organisatie en rechtspersoon nog eens apart voor de strafrechter verschijnt met alle complicaties van dien. Mijn fractie zal daarom tegen dit voorstel stemmen.

De **voorzitter**:
Ik stel voor, te stemmen bij zitten en opstaan.

Daartoe wordt besloten.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**:
Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de ChristenUnie, de PvdA, GroenLinks, de PvdD, 50PLUS, de SP en de PVV voor dit wetsvoorstel hebben gestemd en

de aanwezige leden van de fracties van de SGP, de VVD, het CDA, de OSF en D66 ertegen, zodat het is verworpen.

Het wetsvoorstel is met één stem verschil verworpen.